

Taalcafés als onderdeel van Social Return

Inleiding

In het onderstaande projectplan staan de hoofdlijnen voor het project Taalcafé opgezet door TopTaal Groep. TopTaal is al jaren actief als formele taalaanbieder in Amsterdam. Het initiatief voor het organiseren van Taalcafés is ontstaan tijdens een brainstormsessie bij TopTaal. Wij wilden meer bieden dan cursussen alleen, zorgdragen dat het geleerde beklijft maar ook meer bijdragen aan het bevorderen van de persoonlijke ontwikkeling, waarbij de Nederlandse taal centraal staat. Immers, door vaardiger te worden in taal zal iemand sneller in de maatschappij kunnen meekomen. Wij wilden meer mensen bereiken dan cursisten alleen, meer bieden dan onze cursisten bedienen. Ontwikkeling bereik je door kennis te delen en mensen samen te brengen, ongeacht sociale en economische achtergrond.

Door een informeel Taalcafé te starten zijn we in staat gebleken meer mensen in de directe omgeving van onze cursisten te bereiken, mensen met een afstand tot arbeidsmarkt en deze mensen met elkaar te verbinden. Bovendien werd de drempel om naar een taalschool te gaan lager. Het Taalcafé is nu een plek waar op een laagdrempelige manier kan worden geoefend met de Nederlandse taal door middel van spelletjes, oefeningen en culturele uitjes. Het Taalcafé activeert mensen en stelt hen meer in staat te participeren in de maatschappij. De reguliere activiteiten voor dit project worden ingevuld door vrijwilligers. Deze vrijwilligers ondersteunen iedere week anderstaligen die hun spreekvaardigheid willen oefenen in een informele omgeving.

Achtergrond

Taalvaardigheid hangt nauw samen met positie op de arbeidsmarkt en arbeidsproductiviteit, maatschappelijke participatie en gezondheid. Iemand die de basisvaardigheden beheerst, is eerder gezond en gelukkig, zal een grotere rol in de maatschappij vervullen, sneller werk vinden en behouden en minder snel in financiële problemen geraken.

Formeel en informeel taalaanbod

Het uitgangspunt van het project is dat de samenwerking tussen formeel en informeel leren het rendement van beide leervormen versterkt.

Formeel leren speelt zich af in de cursussen van TopTaal, waarbij het gaat om georganiseerde en gestructureerde overdracht van kennis en vaardigheden onder leiding van een docent, resulterend in een diploma of kwalificatie. Buiten de lessen is er voor de cursisten weinig gelegenheid om informeel te leren; bovendien wordt er in de regel vaak Engels terug gesproken.

Om in de behoefte van cursisten te voorzien biedt het Taalcafé informeel leren in een andere setting dan de cursussen door activiteiten te organiseren die gericht zijn op maatschappelijke participatie of persoonlijke ontplooiing. Het gaat hierbij om activiteiten die niet expliciet als leren zijn omschreven maar die toch een belangrijke leercomponent inhouden en de woordenschat vergroten. Tevens heeft het Taalcafé een sociaal aspect: mensen leren elkaar kennen in een sociale setting.

Doelgroep

Het Taalcafé richt zich op anderstalige volwassenen die in Amsterdam respectievelijk Woerden wonen. Iedereen is welkom: van ex-cursisten tot iedereen die geïnteresseerd is om het Taalcafé bij te wonen.

Om vast te stellen of de doelgroep behoefte heeft aan het initiatief, zijn cursisten gepeild door de docenten van TopTaal. Ook zijn vrijwilligers van het Taalcafé zelf bij verschillende lessen van TopTaal geweest en hebben hier met cursisten gesproken. Uit beiden bleek dat veel anderstaligen enthousiast zijn om gebruik te maken van het Taalcafé:

- Cursisten willen graag meer leren over de Nederlandse cultuur.
- Cursisten willen vaak hun spreekvaardigheid verbeteren zodat ze gemakkelijker alledaagse gesprekken kunnen voeren.

De werving van deelnemers voor het Taalcafé kan via verschillende kanalen verlopen. Er wordt onder anderen gebruik gemaakt van facebook & LinkedIn campagnes, eigen website, flyers, beurzen en markten bezoeken, AZC's bezoeken, mond-tot-mond reclame en intakegesprekken bij TopTaal. Dit betekent dat er verschillende doelgroepen zijn: enerzijds veel vluchtelingen, vooral niet-westerse anderstaligen – en anderzijds westerse anderstaligen. Binnen beide doelgroepen bevinden zich daarnaast veel verschillende achtergronden wat betreft opleidingsniveau, werkervaring, leeftijd, en geslacht. Veel voorkomende herkomstlanden zijn Syrië, Marokko, Polen/Oost-Europa, Italië, Eritrea en Turkije.

Anderstaligen in Amsterdam

Mede gezien de actualiteit van vluchtelingen is het project Taalcafé met name gericht op de doelgroep anderstalige volwassenen in Amsterdam. Door anderstaligen te ondersteunen bij het leren van de Nederlandse taal kunnen zij een goede start maken en worden hun kansen vergroot.

Doelstelling en resultaten

TopTaal organiseert drie Taalcafés:

- Amsterdam West: Baarsjesweg 224 (werkcentrum Panorama-West), op vrijdagavond
- Amsterdam Oost: H.J.E. Wenkebachweg 48 (voormalige Bijlmerbajes, gelegen naast het asielzoekerscentrum), op woensdagavond
- Woerden: Johan de Wittlaan 11A (gesitueerd vlakbij het station), op maandagavond

De Taalcafés zijn draaien zelfstandig en bestaan uit twee vaste vrijwilligers met de taak om om de week een workshop te leiden. Daarnaast is er een vast comité van één coördinator en tenminste vier vrijwilligers met de taak om na te denken over de organisatie van de Taalcafés en te zorgen voor de marketing en communicatie.

TopTaal hoopt met dit initiatief de volgende doelen te realiseren:

- Identificeren en bereiken van anderstalige volwassenen die door hun taalachterstand moeilijk meekomen in de maatschappij
- Zelfredzaamheid vergroten door taalondersteuning: autonoom leren voor en na de cursus
- Kennis van de Nederlandse maatschappij en Amsterdam respectievelijk Woerden en omgeving te vergroten

- Verbeteren van maatschappelijke participatie
- Sociale contacten opdoen waardoor mensen uit hun isolement gehaald worden
- Meer maatschappelijke samenhang creëren door mensen van verschillende achtergronden aan elkaar te verbinden

Deze doelen kunnen bereikt worden door in 2017 de volgende resultaten te behalen:

- Een goed evaluatiesysteem opzetten en uitvoeren waardoor het vrijwilligersproces wordt verbeterd
- Vrijwilligers krijgen de kans om hun feedback te geven.

Ook zal er een enquête ontwikkeld worden om het gehele traject te evalueren. Deze enquête vult de vrijwilliger aan het einde van het traject in. Op basis van deze enquête en de feedback zal het vrijwilligersproces jaarlijks bijgesteld worden.

- Binding van vrijwilligers
- Elk kwartaal een training of workshop organiseren voor vrijwilligers.
- Elk kwartaal een nieuwsbrief.
- Onkostenvergoeding.
- Bekendheid in Amsterdam respectievelijk Woerden vergroten
- Likes op Facebook behalen door veel te delen en te posten.

Invulling activiteiten

Het Taalcafé biedt informeel leren in een andere setting dan de cursussen door activiteiten te organiseren. Onder activiteiten verstaan we elke actie die bijdraagt aan maatschappelijke participatie en persoonlijke ontplooiing, activiteiten die niet expliciet als leren zijn omschreven maar toch een belangrijke leercomponent inhouden. Dit kan variëren van spelletjes tot groepsopdrachten en uitjes die deelnemers met elkaar verbinden en hen meer leert over de Nederlandse taal en cultuur. Informeel leren vindt zo min of meer spontaan plaats.

In Amsterdam Oost wordt vooral gewerkt met workshops, gericht op beginners in de Nederlandse taal.

In Amsterdam West en Woerden wordt vooral met thema's gewerkt, gericht op bevorderen van gespreksstof vanaf taalniveau A1.

Vrijwilligers

Een vrijwilliger ondersteunt iedere week anderstaligen die hun spreekvaardigheid willen oefenen.

Hij/zij zorgt ervoor dat er elke week een ander thema wordt behandeld, een spel wordt gedaan of dat er alledaagse gesprekken worden gevoerd. Verder zorgt hij/zij tijdens het Taalcafé voor een ontspannen en laagdrempelige sfeer waarin iedereen zich prettig voelt. Binnen het Taalcafé zijn er verschillende rollen zoals de rol van gastheer/vrouw, het uitdenken van thema's en het promoten van het Taalcafé door middel van marketingstrategieën. Deze rollen worden verdeeld op basis van de interesses en vaardigheden van de vrijwilligers.

De vrijwilligers staan onder begeleiding van een coördinator. Goede begeleiding zorgt ervoor dat vrijwilligers zich betrokken voelen. Daarnaast zorgt het ervoor dat de vrijwilliger zich persoonlijk kan ontwikkelen.

TopTaal maakt gebruik van een aanmeldformulier waar de vrijwilliger zijn/haar NAW-gegevens, motivatie, beschikbaarheid, opleiding en (werk-)ervaringen invult. TopTaal achterhaalt wat de (werk)ervaring van de vrijwilliger is, of hij/zij didactische en pedagogische ervaring heeft, of hij/zij intercultureel competent is, wat de persoonlijke voorkeuren en karaktereigenschappen zijn.

Er wordt een intakegesprek gehouden waarin duidelijk wordt aangegeven wat er van de vrijwilliger verwacht wordt en wat TopTaal biedt aan begeleiding en inhoudelijke ondersteuning en wordt de vrijwilliger geïnformeerd over doelgroep. Op basis van het intakegesprek maakt TopTaal een keuze welk vrijwilligerswerk het beste past.